

Artikel 5. Politikernes, politiet og efterretningstjenesternes antikommunistiske felttog. 1968 – 2000

Et anklageskrift

Agenter for en fremmed magt.

Tusmørkekrigen – hver en sten skal vendes!

I sommeren **1996** oplyste daværende justitsminister, Bjørn Westh, at 6135 danske statsborgere var opført i Politiets Efterretningstjenestes (PETs) kartoteker, som farlige for Danmarks sikkerhed. En nærmere begrundelse for registreringen, og hvem de registrerede var/er, blev som sædvanlig ikke oplyst.

Af Anton Nielsen.

I november **1996** blev der fremsat forslag i Folketinget, som skulle give politiet helt nye og udvidede muligheder, til at aflytte telefoner og ransage private hjem. Samtidig fremkom daværende Rigspolitichef, Ivar Boye, med et 15 sider langt notat, som plæderede for indførelsen af en ”foreningslov”, som – hvis forslaget gennemførtes – ville give myndighederne ret til at forbyde foreninger.

Notatet blev fremlagt af en særdeles velvillig justitsminister ved et indkaldt pressemøde den 23. oktober 1996.

Rocker-loven.

Grunden til den påtænkte ændring af lovgivningen var – sagde man – rockeruvæsnet og den påståede stigende kriminalitet, som skulle være af en størrelsesorden, der berettigede til et sådant skridt på kanten af grundloven. Det var i høj grad tvivlsomt, om politiets påstand var sand – mange havde deres berettigede tvivl. Måske var det blot endnu en påstand uden bund i virkeligheden. Forslaget blev i hvert fald umiddelbart betvivlet af mange sagkyndige, og politiets egne statistiker sagde da også noget andet. Faktisk det stik modsatte.

Men det var heller ikke, hvad det reelt drejede sig om. De påtænkte skridt gik langt videre end til en håndfuld rockere. Der var et klart politisk sigte.

I sit notat skrev Rigspolitichefen bl.a. , **at der – efter hans mening – fandtes ”en mental barriere”, som virkede dæmpende på politikernes lyst til at forbyde foreninger.**”

Om det var grundloven, som udgjorde den ”barrierer”, sagde han intet om. Men med Danmarks nyere politiske historie én mente, så var næppe det, han mente. *Grundloven har jo* – som nævnt utallige gange i denne beretning – **altid været karakteristisk derved, at hver gang den har skullet stå sin prøve, har den været sat ud af kraft.**

Nej, det den kloge politimand var i gang med, var at finde smuthuller, så man på et ”lovligt grundlag”, kunne bryde loven. Han foreslog derfor indførelsen af en foreningslov, og han underbyggede sit forslag med følgende:

”Såfremt man skal forbyde foreninger og organisationer, herunder rocker-organisationer, vil det formodentlig være nemmere at overskride den mentale barriere ... såfremt man i en foreningslov fastsætter forskrifter for retsvirkninger for opløsning af en forening.”

Videre argumenterede han, at den før omtalte ”mentale barriere” sikkert ville blive lettere at overskride, hvis man – som i Tyskland – tog afsæt i en foreningslov og ikke i grundloven! Der kom trolten op af æsken.

Han mente ikke – det sagde han i hvert fald – at en dansk foreningslov efter tysk model (sidst praktiseret i 1941) ville være nogen krænkelse af Den europæiske Menneskerettighedskonvention eller andre af Danmarks internationale forpligtigelser. Grundloven var i den sammenhæng ligegyldig, forstod man.

Rigspolitichefen blev efterpå bakket op af mange. Ikke blot af den daværende justitsminister Bjørn Westh – hvis inkompetence var ubestridt – men også af landets juridiske hoveder. Således kunne dagbladet Politiken (24/10 1996) citere Henning Kock fra Københavns Universitet, som avisen kaldte for en af Danmarks førende eksperter i statsret, for følgende opklarende guldkorn:

”Der er meget, der taler for, at vi i Danmark indfører en generel foreningslovgivning, der udfylder grundlovens bestemmelser. Vi mister noget af vor politiske uskyld, men juridisk set sætter vi ikke noget over styr i forhold til menneskerettighederne og demokratiet.”

Man måtte naturligvis give juristen ret, at såfremt det alene drejede sig om at miste politisk uskyld, så var det et meget beskedent tab. Det var sket for længst. Men det var heller ikke, hvad det drejede sig om. Det drejede sig om et anslag mod den i grundloven givne foreningsfrihed, og at konsekvenserne af et sådant anslag, ville være endnu et skridt ad vejen mod politistaten.

PET på gale veje.

Politiets Efterretningstjeneste var gennem tiden gentagne gange blevet grebet i spionage mod venstrefløjen. På dette tidspunkt – i begyndelsen af 90-erne – afslørede TV2, at PET i 1981 og 1982 infiltrerede og udspionerede Socialistisk Arbejderparti (SAP), ved at plante en agent ved navn Anders Nørgård, i partiet. Hans chef var Ole Stig Andersen, der i 1998 havde svunget sig op til at være direktør for Folketinget.

Agenten kopierede medlemslister og partidokumenter og gav oplysninger om partiets aktiviteter videre til PET. Efter to år fik han, ifølge ham selv, dårlig samvittighed, men nåede dog at kopiere nøglerne til SAPs sekretariat, før han forsvandt.

Aktuelt rejste det dengang en række spørgsmål:

Er den manglende opklaring af bombemordet i 1992 på Henning Christensen, Internationale Socialister, en følge af PETs krig mod venstrefløjen?

Sluttede PETs forsøg på at undergrave venstrefløjen, da Anders Nørgård fik ondt i samvittigheden? Næppe!

Et kort tilbageblik.

Lad os begynde så langt tilbage som i det herrens år 1968. Ved valget i januar kommer en borgerlig regering under Hilmer Baunsgaard fra de radikale til magten. Regeringen Baunsgaard fik ikke nogen let gang på jorden. Som noget af den første lagde den sig ud med de stadig flere arbejdsløse – murerne ikke mindst.

Dernæst blev den angrebet fra ryggen. Afsløringerne om efterretningsvæsnernes utidige og ulovlige politiske registrering og snagen i borgernes og de politiske partiers og andre folkelige organisationers virksomhed, lagde endnu en alen eller to til den nye regerings vanskeligheder.

Til sidst måtte justitsminister, Thestrup, gå den tunge gang til folketingets talerstol i et behjertet forsøg på, at sætte tingene på plads på en sådan måde, at selv PET, FE, AIC, Firmaet og deres venner i CIA, burde kunne forstå det:

”Regeringen har i dag besluttet, at registrering af danske statsborgere ikke længere må finde sted ALENE på grundlag af lovlig politisk virksomhed.”

(Regeringserklæringen af 30. september 1968.)

Erklæringen trængte givet vis ind på lystavlen i de hemmelige tjenester, men man havde ikke, hvad de kommende år tydeligt skulle vise, til hensigt at rette sig efter den. Megen tid og opfindsomhed blev brugt på at søge smutveje til at omgå erklæringen, og til at slette sine spor.

Man fortsatte ufortrødent sin ulovlige virksomhed. Et eksempel:

”Ifølge behagelig telefonsamtale i dag med Arne Nielsen fik vi bekræftet, at følgende personer skal registreres – også hvis de ALENE er kendt som medlemmer af:

DKPs centralkomité og DKPs Københavnsledelse.

DKUs hovedbestyrelse og DKUs Københavnsledelse.

VS’s Hovedbestyrelse og VS’s Københavnsledelse.

SUF’s landsledelse og SUF’s Københavnsledelse.

(Arne Nielsens instruks fra 19. december 1968. Arne Nielsen chef for PET fra 1965 – 1970.)

Se det var en rigtig helt. Kommunist, Venstre Socialister og den slags, skulle ikke have lov at drive deres lumske spil mod Gud, konge og fædreland beskyttet af en eller anden tilfældig og helt urimelig regeringserklæring.

Så man fortsatte ufortrødent registreringerne af politiske modstandere i tæt samarbejde med USA's efterretningstjeneste, CIA. Iblandt ”gode danske mænd” var der udbredt forståelse for, at det ikke kunne være anderledes. Man lukkede øjnene og lod tingene ske.

Fremgangsmåden blev senere blåstemplet af en af landets fnugfri dommere, som følgende eksempel viser:

” ... en god efterretningstjeneste må selvsagt fortolke politisk fastlagte direktiver og måske ikke altid gå helt efter bogen.”

(Ditlev Tamm, dommer i retten i Tårnby til BT 29/11-98).

Låget lettes.

”Danmarks hemmelige politimafia boede dengang på Bellahøj under dæknavnet PET. Herfra slipper sjældent noget ud,” skrev jeg i starten af 1998.

”Men den 1. marts 1998 forekom en sjælden undtagelse, nogen vil sikkert stadig kunne huske det, hvis de tænker efter. På TV 2 gik programmet ”Den Hemmelige Tjeneste” over skærmen. I to udsendelser kom Politiets Efterretningstjeneste (PET) og deres lyssky arbejdsmetoder for dagens lys.

For en gangs skyld fik den undrende offentlighed et lille indblik i denne stat i staten, hvor landets love tilsyneladende ikke gælder, og hvis ”opgave” det er at udspionere og registrere landets egne borgere. Muldvarpene kom frem i lyset, hvilket helt tydeligt ikke bekom dem vel.

PET-agent til bekendelse.

Hovedaktøren i udsendelserne var den tidligere nævnte og på det tidspunkt forhenværende PET-agent, nu afdøde Anders Nørgaard. Han fortalte åbent om sin virksomhed som agent for PET. Om overvågning, infiltrering og registrering af fuldt lovlige demokratiske foreninger, faglige organisationer og politiske partier. Han fortalte også, hvordan han på PETs opfordring havde registreret medlemmer af Socialistisk Arbejderparti, videregivet partiets stillerlister til

folketingsvalg, kopieret partiets medlemskartoteker og lavet aftryk af nøgler til partiets lokaler. Det hele blev siden afleveret til PET.

Med de to udsendelser var der lettet på låget, og stanken fra skraldespanden på Bellahøj bredte sig over landet. Alle var klar over, at dette kun kunne være begyndelsen, og siden fulgte da også en stribe ny afsløringer.

Panikken bredte sig til Christiansborg. Daværende statsminister, Nyrup Rasmussen – som var midt i sin valgkamp – blev fanget på det gale ben, og erklærede, **at ”hver en sten vil blive vendt i denne sag”**. En udtalelse, han meget mod sin vilje, blev holdt fast på igennem hele forløbet. Ikke mindst af PET-komiteén – en bred kreds af jurister, politikere, organisationer og enkeltpersoner, som gjorde et stort arbejde i den sammenhæng.

En aprilsnar.

Daværende justitsminister Frank Jensen – Bjørn Westh's efterfølger i jobbet – som tilsyneladende endnu ikke havde forstået, hvad der var i gang – gjorde, som Justitsministeriet er vant til i den slags sager – han satte PET til at undersøge PET.

Resultatet blev **”Redegørelse vedrørende dele af PET’s virksomhed”**, som offentliggjordes den 1. april 1998. Hvilket absolut ikke var nogen tilfældig valgt dato. Det var en aprilsnar.

I sin ”redegørelse” skriver PET bl.a. i indledningen:

”Redegørelsen er udarbejdet alene på grundlag af oplysninger, der allerede er til rådighed for PET. Der har således – bortset fra en enkelt henvendelse til Københavns Politi vedrørende bombesprængningen i Søllerødgade – (Bomben mod Internationale Socialisters kontor i marts 1992, som dræbte den 29-årige Henrik Christensen - sagen er fortsat uopklaret 2007) – ikke er indhentet oplysninger fra personer udenfor PET, herunder heller ikke fra tidligere chefer eller medarbejdere i øvrigt i PET.”

Der ud over gør man opmærksom på, at **”redegørelsen” basere sig på akter og registreringer i det omfang de fortsat er eksisterende.** Ellers **”beror redegørelsens beskrivelser på nuværende medarbejderes HUKOMMELSE om aktiviteterne.”** Betrykkende – nu kunne vi alle sove trykt om natten.

Endelig lod man forstå, at **”PET er forpligtet til at overholde en betydelig tavshed, dels af hensynet til ENKELTPERSONER, dels af hensyn til såvel INDENLANDSKE som UDENLANDSKE SAMARBEJDSPARTNERE.”**

Man lader derfor meddele, **”at disse forhold bevirker, at nogle af de rejste spørgsmål alene vil kunne besvares i en mere generel form.”**

Den gik ikke.

PETs ”redegørelse” havde alene til formål at hvidvaske PET. Men det lykkedes heller ikke denne gang, hvilket sikkert undrede PET.

Man havde jo bare gjort, som man plejede at gøre, når man blev taget med bukserne nede:”

Indrømmet og beklaget” de forhold, som desværre allerede var kommet for dagens lys.

Hvorefter man – efter nogle ugers turbulens i offentlighed og presse – fortsætter som intet var sket.

Men som sagt, den gik ikke. Tværtimod rejstes kravet om en tilbundsående, uvildig undersøgelse af PET fra stadig flere sider. Ikke blot en undersøgelse af de aktuelle afsløringer, men af virksomheden fra 1945 og frem.

Snesevis af enkeltpersoner begyndte at kræve indsigt i eventuelle registreringer og personlige sagsakter. Der blev rejst krav om offentliggørelse af en fuldstændig liste over de organisationer, foreninger og bevægelser, som var blevet forulempet af PETs snushaner.

Kravene blev fremsat på baggrund af nye afsløringer af PETs virksomhed, denne gang vendt mod bl.a. Tvind-skolerne og Sydafrika Komitéen, som PET behændigt havde undgået at nævne i deres ”redegørelse”.

”Retningslinier vedrørende efterforskning på det politiske område.”

Sidst men ikke mindst blev der rejst krav om **en egentlig lovgivning for efterretningsvæsenernes virksomhed** – for en sådan fandtes ikke. Der imod findes der de såkaldte **”Retningslinier vedrørende efterforskning på det politiske område”** fra 1983, som er PETs udlægning af regeringserklæringen fra 1968. Eller rettere PETs opskrift på, hvordan man kan omgå regeringserklæringens forbud mod registrering ”ALENE på baggrund af lovlig politisk virksomhed”.

Et par eksempler – læs dem grundigt for de er ikke umiddelbart forståelige for almindelige dødelige:

Regeringserklæringen indeholder intet forbud mod registrering af organisationer.

For så vidt angår ”lovlige” organisationer, vil disse kunne registreres i det omfang, det såvel generelt som konkret er nødvendigt for PETs arbejde som beskrevet.

Registrering af organisationer må imidlertid ikke føre til, at man i ”organisationssagen” systematisk medtager navne på organisationens medlemmer.

Imidlertid kan navne på ledende medlemmer af organisationen indgå i ”organisationssagen”.

Den omstændighed, at en person er kandidat til folketings-, kommunal-, og amtsrådsvalg er ikke til hinder for, at den pågældende indgår i ”organisationssagen.

Om registrering af personer siger PET videre.:

Såfremt en person lovligt er registreret af PET, er regeringserklæringen ikke til hinder for, at oplysninger om den pågældendes lovlige politiske virksomhed kan medtages i en sag. En godkendt registreringsgrund kan f.eks. være kontakt med øst-ambassader i København, rejser til øst-lande eller medlemskab af visse venskabsforeninger eller lignende, med mindre forholdet skønnes at være uden efterretningsmæssig interesse.

På baggrund af ovenstående blev det dengang konkluderet:

”Kommunisternes mening er den, at der først ryddes der grundigt op i svinestien. Hele den nuværende stab af koldkrigere og provokatører fyres, og biksen på Bellahøj lukkes. Skal der være en efterretningstjeneste i dette land – og det kan desværre næppe undgås – så bliver det nødvendigt at starte fra bunden og på et helt nyt grundlag, der som udgangspunkt har overholdelse af landets love og slut på politisk registrering af borgerne og respekt for enkeltpersoners og organisationers demokratiske rettigheder.”

Hver en sten skal vendes – PET-kommissionens fødsel.

Oprindelig var der tale om fire undersøgelser:

1/Nedsættelse af en undersøgelseskommission til undersøgelse af PET’s ulovligheder, som skulle undersøge forholdene fra 1968 frem til 1989.

2/En historisk undersøgelse, som skulle foregå parallelt med undersøgelsen af PET, men som skulle beskæftige sig med de politiske forhold fra 1945 og frem til 1989.

3/Dernæst opfordrede den daværende statsminister – Nyrop Rasmussen – den 29. oktober 1998 i et brev til Arbejderbevægelsens Arkiv og Bibliotek (ABA), at man åbnede for AIC’s

(Arbejderbevægelsens Informationscentral) arkiver, så forskere og andre kunne få indblik i det socialdemokratiske stikkerkorps aktiviteter under Den kolde krig.

Men der havde han gjort regning uden vært. Ikke så snart var statsministerens opfordring nået ABA, før arkiverne blev lukket. Det har de – i modsætning til DKPs arkiv – været siden.

4/Den fjerde og sidste undersøgelse gjaldt Forsvarets Efterretningstjeneste (FE).

Kravet om en undersøgelse FE kom både på baggrund af gamle forsyndelser helt tilbage til 1971, men også på baggrund af den såkaldte Stræde-sag, som dukkede frem i kølvandet på PET-afsløringerne, og drejede sig om menig Peter Stræde, der blev nægtet optagelse på sergentskolen, fordi han var medlem af ungdoms-organisationen ”Rebel”.

Daværende krigsminister Hækkerup meddelte skyndsomst, at han ville iværksætte en auditørundersøgelse. Altså endnu en intern undersøgelse. Dermed fik han sat en stopper for en reel undersøgelse af FE’s virksomhed, som er mindst lige så påkrævet som undersøgelsen af PET. De to ”væsner” er to sider af samme dårlige sag. Deres virksomhed er filtret sammen som ærtehalv, og lader sig ikke skille ad. Så en undersøgelse af begge var og er nødvendig, hvis man vel og mærke ønsker at komme til bunds i ulovlighederne. Det ville Hækkerup ikke.

Tinget samles.

Det er den 29. maj 1999. Folketinget er samlet til sit sidste møde inden sommerferien. For en gangs skyld er flertallet af Tingets medlemmer til stede i salen. Nogle stod i baggrunden og småsludrede. Vennesælt klappede de hinanden på ryggen. God ferie. Det lignede mest af alt en skoleklasse, som skulle på den årlige skoleudflugt.

Der var kun en uges tid til Grundlovsdag, et andet af årets højdepunkter. De glædede sig. Denne gang var dagen ekstra vigtig. Danmark var for første gang i 150 år i krig. Med bomber forsøgte man at lære de tungnemme jugoslaver om demokratiets velsignelser. Så tunge argumenter er gudskelov ikke nødvendige her til lands. Som traditionen byder, ville de ærede medlemmer i dybfølte vendinger nøjes med at prise det danske demokratis fortræffeligheder uden smålig skelen til samme demokratis elendighed.

Men inden da, skulle man lige have det sidste af vejen. Der skulle være rent bord, før man drog ud i sommerlandet for at vifte med de rød-hvide farver og rekreere sig. Det havde været et hårdt arbejdsår med sociale nedskæringer, privatiseringer flygtningestramninger og – en stadig mere ophedet debat om PETs ulovligheder og krænkelser af borgernes demokratiske rettigheder.

PET-kommissionen.

”Lov om undersøgelse af Politiets efterretningsvirksomhed på det politiske område og de aktiviteter, der er baggrunden for denne virksomhed” var til sidste og endelige behandling.

I sidste øjeblik var det lykkedes at samle et flertal for loven bestående af Kristelig Folkeparti, SF, Enhedslisten og regeringen. Venstre og konservative stemte imod. De ønskede, sagde de, en bredere undersøgelse af forholdene i Danmark under den kolde krig. Hvad de mente hermed, skulle senere blive lysende klart.

Resultatet af 14 måneders afsløringer af PETs ulovlige arbejdsmetoder og politiske skænderier og forsøg på at minimere ”skaden” var nedsættelsen af PET-kommissionen.

Kommissionen skulle bestå af fem medlemmer. En landsdommer som formand, yderligere to jurister og to historikere.

Kommissionen skulle alene undersøge om PET havde overtrådt love og paragraffer i perioden fra 1968 til 1989, men havde/har kompetence til at tage sager op der ligger efter 1989, hvis den skulle føle det nødvendigt.

Skæringsdatoen – 1989 – motiveres med, at man **ikke ”må forstyrre PETs daglige arbejde”**. Samtidig slås det fast, **at de involverede snushaner ikke kunne drages retslig til ansvar for deres handlinger.**

Den juridiske undersøgelse suppleres med en historisk, som strækker sig fra 1945 til 1989.

I en tilføjelse siges det, **at venstrefløjspartierne kan bede om – eller blive bedt om – at deltage i undersøgelsen, men der er ingen vidnepligt eller pligt til at bidrage med skriftlige materiale for disse.**

Så mange var ordene. Mange havde sikkert – og med rette - forventet sig mere. Men sådan skulle det ikke være. Undersøgelsen beregnedes dengang at tage tre år. Mindst! Hvorfor – forstår man måske bedre, når man ser på det efterfølgende forløb.

1999. Hvad der derefter skete.

”Bedst som alle troede at, nu var den der, så var den der ikke alligevel – PET-kommissionen. Alle foreslåede kandidater var blevet undersøgt forfra og bagfra og fundet fagligt egnede. Deres liv var blevet endevendt. Alle var de, som aviserne skrev, **”blevet screenet for eventuelle habilitetsproblemer og var sluppet gennem nøglehullet.”**

Men, som skrevet står, er det nemmere for en kamel at komme gennem nøglehullet end en enkelt retfærdig. Man havde glemt at tage antikommunismen i ed.

Den ene af de udvalgte historikere var i sin ungdom af den mening, at fred var bedre end krig. Han havde sågar været med i **”Samarbejdskomiteen for Fred og Sikkerhed”** og arbejdet aktivt for fredssagen. Men ikke nok med det: Han havde i en årrække været medlem af Danmarks kommunistiske Parti. Det var han godt nok ikke længere, for, som han sagde, **”han var han blevet klogere”**. I lighed med mange andre ”forhenværende”, troede han naivt, at han herefter var tilgivet sin ungdoms dårskab.

Men ak nej – sådan spiller klaveret ikke, og det har det aldrig gjort – således selvfølgelig heller ikke i denne sag. Socialdemokrat og justitsminister Frank Jensen og en stribe borgerlige politikere ville det anderledes. Hadet til kommunisterne – uanset hvor forhenværende de erklærer sig – slipper aldrig op. Justitsministeren erklærede Søren Hein Rasmussen for inhabil med henvisning til hans tidligere medlemskab af DKP, som efter ministerens opfattelse betød, at han har haft **”en sådan tilknytning til aktiviteter, der efter lovens § 3 stk. 2 er omfattet af undersøgelsen.”** **Hvem har ikke det? Kunne man med rette spørge, men det var der meget få som gjorde!**

Hein Rasmussen blev herefter naturligvis sat uden for døren. Det gode selskab slog hånden af ham. "Ach, Du lieber Augustin. Alles ist væk, væk, væk!" Men måske er han denne gang virkelig blevet klogere. Man har da lov at håbe.

Det er værd at erindre sig, at kravet om en undersøgelse af PETs virksomhed ikke kom fra politikerne, men – som før nævnt – var en følge af en række afsløringer af PETs lovstridige og kriminelle virksomhed. Man var nødt til at foretage sig noget, men absolut ikke mere end man var tvunget til. **Derfor opstillede man fra starten så absurde habilitetskrav, at man på forhånd udelukkede stort set alle, som havde nogen indsigt i, hvad sagen drejede sig om, eller havde været så formastelig at deltage i den offentlige diskussion.**

Det drejede sig ikke om at afdække og oplyse, men om at bringe PET så lempeligt igennem vanskelighederne som muligt. **Til det formål var en fåtallig (fem personer), politisk højredrejet og faglig smal, og dermed tandløs og ufarlig undersøgelses-kommission, den rigtige løsning.**

Efter Søren Hein Rasmussens bortvisning fra undersøgelseskommissionen, blev de historiske institutter ved Århus' og Københavns universiteter beordret til at finde hans afløser. Ifølge universiteterne blev den første indstilling foretaget ud fra strengt faglige kriterier. Men nu var en indstilling blevet underkendt af ministeren og hans bagland af politiske årsager. Den første udvælgelse var vanskelig – man havde måttet bortvise en mand. Anden omgang kunne vise sig umulig.

Så hvad nu hr. justitsminister? Måske var det bedre om ministeren selv stod for udpegningen, sagde nogen. Man ville derved undgå flere pinlige "fejltagelser", og ministeren ville få den kommission, som han hele tiden havde ønsket sig."

Kommissionen trækker sig tilbage.

Men det lykkedes dog til sidst, at få en kommission efter ministerens og PETs hjerte. Men derefter hørte offentligheden intet fra kommissionen. Den var som forsvundet fra jordens overflade, indtil det kom frem, at den havde til huse – af alle steder – hos PET på Bellahøj.

Det viste sig dog kun at være en midlertidig adresse, mens man ventede på at lokalerne på Vimmelskaftet 20 blev sat i stand.

Efter nogen tid flyttede man ind i Vimmelskaftet. Derefter viste kommissionen sig kun i offentligheden et par gange ved to parodiske afhøringer for åbne døre i Københavns byret, men ellers opholdt man sig bag hermetisk lukkede døre i Vimmelskaftet. Man havde absolut intet hastværk. Hastværk er jo som bekendt lastværk!

Kommissionen var udpeget i august 1999, men formanden tiltrådte først sit arbejde den 1. april 2000. Indtil da havde man har intet foretaget sig. Det blev helt klart, da det absolutte top-vidne, Anders Nørgaard, begik selvmord (?), uden at have været afhørt af kommissionen. Det samme gjaldt journalist Moses Lassen, som ligeledes kom af dage under ejendommelige omstændigheder en uge efter Nørgaards beejlige død.

Nørgaards papirer, fire, fem flyttekasser alene med disketter, Cd-rom'er bånd mv. blev beslaglagt af politiet, og var formodentlig mere tilgængelige for PET end for undersøgelseskommissionen.

"Vi kikker det igennem og afgør, om det er noget værd", sagde Kurt Jensen fra drabsafdelingen til pressen efter Nørgaards selvmord. Men hvorfor drabsafdelingen? Var det selvmord, eller...? Det er fortsat uafklaret.

Men en ting stod allerede dengang lysende klart, at man risikerede, såfremt tempoet ikke blev sat betragteligt i vejret, at alle vigtige vidner ville være væk, inden de nåede at blive indkaldt til forhør. Enten fordi de var døde af alderdom – eller på anden vis blevet ekspederet over i en anden verden.

Tiden går - hvor blev de af?

I 2006 var det syv år siden PET-kommissionen trak sig tilbage for at undersøge PETs lyssky virksomhed. Mange begyndte at blive bange for, at der var tilstået dem noget alvorligt. I flere år var der kun kommet enkelte spredte livstegn fra undersøgerne. Hvad havde de foretaget sig i de mange år? Hvornår de eventuelt blev færdige, var der ingen som turde give et kvalificeret bud på. Der var naturligvis forskellige gæt. Nogle mente, det blev i 2007 – men det er nu nok for hastigt – så derfor er den almindelige mening, mellem de som endnu kan huske, at der i sin tid blev nedsat en sådan komite/kommission, at man ville barsle med en rapport på 10årsdagen i 2009.

Som den sovjetiske digter Majakovskis så rammende sagde det: "Da fanden ville, at intet skulle ske, opfandt han den første komité.."

Man ser det for sig: Døren åbnes til de dunkle gemakker, som har været deres "hjem" igennem de mange, lange år. De er blevet gamle mænd. Uvant med det skarpe dagslys, misser de mod solen.

Hvor er journalisterne? Hvor er de politikere, som i sin tid udpegede dem? Hvor er justitsministeren? Hvor er den bralrende statsminister? Ja, ingen af dem er længere i folketinget. Den ene er blevet ”skoleleder, den anden havde slået sig ned Brüssel, hvor han som sædvanlig puster varm luft i de politiske balloner.

Verden er ikke den samme. De kriminelle forhold, de var sat til at undersøge, er i mellemtiden blevet lovliggjort. Forsvaret for demokratiet nødvendiggjorde nu indskrænkninger i borgernes grundlovssikrede rettigheder.

Borgerne kan nu ifølge de nye ”terrorlove” overvåges dag og nat. Den primitive telefonaflytning, man havde bedrevet før, er afløst af et elektronisk spionage-net kaldet Echelon, som opfanger selv det mindste oppositionelle pip.

Summa summarum: Nu er statsmagtens muligheder for at overvåge borgerne, samkøre registre og indhente oplysninger om den enkelte fuld lovmedholdelig.

PET-kommissionen blev overhalet af udviklingen.

slut